

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра маркетингу

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
РЕВЕРСИВНА ЛОГІСТИКА

підготовки бакалавра

Луцьк – 2026

Силабус освітнього компонента «РЕВЕРСИВНА ЛОГІСТИКА» підготовки бакалавра

Розробник: Рейкін В. С., професор кафедри маркетингу, д.е.н., професор

Погоджено:

Гарант освітньо-професійної програми:

Віталій РЕЙКІН

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри маркетингу
протокол № 8 від 06.01.2026 р.

Завідувач кафедри

Тетяна САК

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	07 Управління та адміністрування, 075 Маркетинг Логістика Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 150 / 5		Рік навчання 3
		Семестр 5
		Лекції 10 год.
		Практичні (семінарські) 20 год.
		Самостійна робота 110 год.
		Консультації 10 год.
Мова навчання	Форма контролю: залік	
	Українська	

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я, по батькові: Рейкін Віталій Самсонович

Науковий ступінь: доктор економічних наук

Вчене звання: професор

Посада: професор кафедри маркетингу

Контактна інформація: 0509262369 Reikin.Vitaliy@vnu.edu.ua

Дні занять: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента.

Силабус вибіркового освітнього компонента «Реверсивна логістика» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня.

Вибіркова освітня компонента «Реверсивна логістика» спрямована на вивчення процесів збору, транспортування, зберігання та обробки товарів, що повертаються від споживачів до виробників для повторного використання або утилізації. Освітня компонента вивчає принципи та стратегії ефективного управління зворотним ланцюгом постачань, зокрема в контексті сталого розвитку. Здобувачі освіти ознайомляться з методами оптимізації реверсивних процесів, а також аналізуватимуть економічні та екологічні вигоди. В результаті, вони здобудуть навички для впровадження реверсивної логістики в різних галузях бізнесу.

Предметом вивчення освітнього компонента «Реверсивна логістика» є процеси організації і управління зворотним рухом товарів та матеріалів від кінцевих споживачів до виробників або постачальників з метою їх повторного використання, переробки, ремонту або утилізації.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Мета вивчення освітнього компонента – формування у здобувачів освіти теоретичних знань та практичних навичок для ефективного управління зворотними логістичними процесами, зокрема збором, транспортуванням, переробкою та утилізацією товарів.

Основними завданнями освітнього компонента є:

- оволодіння теоретичними знаннями про принципи та процеси реверсивної логістики, її роль у сучасному бізнесі та сталому розвитку;
- вивчення методів та стратегій управління зворотними ланцюгами постачань, включаючи збирання, транспортування, переробку і утилізацію товарів;
- аналіз економічних та екологічних аспектів впровадження реверсивної логістики;

- розвиток практичних навичок оптимізації процесів реверсивної логістики для підвищення ефективності та зниження витрат;
- вивчення сучасних тенденцій та інновацій у сфері реверсивної логістики та їх вплив на бізнес-процеси та довкілля.

Методи навчання: словесний (лекція, бесіда); наочний (демонстрація, ілюстрація), інтерактивний (кейс), проблемно-пошуковий (реферат); самостійна робота та консультації.

3. Soft Skills.

Soft Skills формуються у процесі вивчення ОК «Реверсивна логістика»:

- командна робота;
- критичне мислення;
- прийняття рішень;
- комунікаційні навички;
- аналітичні навички.

ОК «Реверсивна логістика» сприяє досягненню таких Цілей сталого розвитку:

Ціль 8. Достойна праця та економічне зростання.

Впровадження ефективних практик реверсивної логістики може створювати нові робочі місця в таких сферах, як обробка відходів, переробка матеріалів, а також в транспортно-експедиційних послугах.

Ціль 9. Індустрія, інновації та інфраструктура.

Реверсивна логістика стимулює розвиток нових технологій і інноваційних процесів, спрямованих на переробку, утилізацію та повторне використання матеріалів. Це включає вдосконалення інфраструктури для збору, транспортування та переробки товарів, що повертаються.

Ціль 12. Відповідальне споживання та виробництво.

Реверсивна логістика активно підтримує ефективне використання ресурсів, переробку відходів і повернення товарів у виробничий цикл, що зменшує витрати на природні ресурси та знижує вплив на довкілля. Вона сприяє зменшенню обсягів відходів та забруднення, що відповідає принципам сталого споживання та виробництва.

Ціль 13. Боротьба зі зміною клімату.

Оптимізація процесів зворотного потоку товарів, зокрема переробки та утилізації, допомагає знижувати викиди парникових газів, пов'язані з виробництвом нових товарів. Впровадження ефективних рішень в рамках реверсивної логістики знижує потребу в транспортуванні відходів на великі відстані, що позитивно впливає на скорочення викидів.

4. Структура освітнього компонента

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бал
<i>Змістовий модуль 1. Теоретичні засади реверсивної логістики</i>						
Тема 1. Основи реверсивної логістики	15	1	2	11	1	ФО (4), Т (4), Р (2) / 10
Тема 2. Реверсивні логістичні потоки	15	1	2	11	1	ФО (4), Т (4), Р (2) / 10
Тема 3. Логістика повернень електронної торгівлі	15	1	2	11	1	Т (4), К (4), Р (2) / 10
Тема 4. Витрати реверсивної логістики	15	1	2	11	1	Т (4), К (4), Р (2) / 10
Тема 5. Комплексна оцінка доцільності рециклінгу	15	1	2	11	1	Т (4), К (4), Р (2) / 10
Разом за модулем 1	75	5	10	55	5	max 50 балів
<i>Змістовий модуль 2. Практичні аспекти реверсивної логістики</i>						
Тема 6. Застосування схеми	15	1	2	11	1	Т (4), ФО (4),

нульового повернення						P (2) / 10
Тема 7. Методи переробки та утилізації товарів в реверсивній логістиці	15	1	2	11	1	ФО (4), Т (4), Р (2) / 10
Тема 8. Інформаційні технології та аутсорсинг в реверсивній логістиці	15	1	2	11	1	Т (4), К (4), Р (2) / 10
Тема 9. Взаємодія з постачальниками та споживачами в реверсивній логістиці	15	1	2	11	1	ФО (4), Т (4), Р (2) / 10
Тема 10. Проблеми та виклики реверсивної логістики	15	1	2	11	1	Т (4), К (4), Р (2) / 10
Разом за модулем 2	75	5	10	55	5	max 50 балів
Всього годин / Балів	150	10	20	110	10	max 100

Форма контролю: поточне оцінювання (фронтальне опитування (ФО), тести (Т), ситуаційне завдання (К), реферат (Р)), підсумковий контроль у формі заліку.

5. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються здобувачами освіти самостійно під методичним керівництвом викладача. Самостійна робота здобувачів передбачає: підготовку до практичних занять, опрацювання рекомендованої наукової літератури, підготовку до заліку. Завдання самостійної роботи студентів вважаються виконаними, якщо вони: здані у визначені терміни та повністю виконані (розкривають тему завдання); не мають логічних помилок. Прийом і консультування щодо виконання завдань самостійної роботи здобувачів проводяться викладачем згідно встановленого графіку.

IV. Політика оцінювання

Оцінювання відбувається згідно Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 26.06.2025 року (<https://surl.li/evscht>).

Політика щодо відвідувань занять: відвідування занять є обов'язковим. Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених силабусом. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений час згідно затвердженого графіка. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в наукових заходах тощо) навчання може відбуватись в цей період в онлайн формі або за індивідуальним планом за погодженням із викладачем. Здобувач освіти повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь в освітньому процесі.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти визначається Положенням про визнання результатів, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<https://surl.li/zjspsa>).

Політика щодо академічної доброчесності окреслюється Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки (<https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/02/Polozhennya-pro-plagiat-gruden-24.pdf>) та Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки (https://ra.vnu.edu.ua/akademichna_dobrochesnist/kodeks_akademichnoi_dobrochesnosti/).

Політика щодо дедлайнів та перекладання: у випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацьовувати заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено за пропущені теми.

Політика щодо додаткових (бонусних) балів: здобувачам освіти можуть бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю максимум 15 балів за такі види робіт: опубліковану наукову статтю у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів; публікацію тез – з виступом на конференції 5 балів, без виступу – 3 бали; підготовку та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 7 балів; перемогу у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 15 балів; подачу проектних заявок на участь в студентських програмах обміну, стипендійних програмах, тощо – 7 балів.

V. Підсумковий контроль

Семестровий залік виставляється здобувачам освіти на підставі результатів виконання усіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру за 100-бальною шкалою.

У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

Якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості – 100.

Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету. Перездача підсумкового контролю освітнього компонента проводиться у вигляді тестування, що включає 50 тестів по 2 бали кожен (загалом 100 балів). Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком освітнього процесу.

Перелік питань до заліку

1. Сутність реверсивної логістики.
2. Принципи реверсивної логістики.
3. Основні етапи процесу реверсивної логістики.
4. Роль реверсивної логістики в бізнес-процесах.
5. Взаємозв'язок між реверсивною логістикою та сталим розвитком.
6. Вигоди від впровадження реверсивної логістики.
7. Стратегії управління зворотними ланцюгами постачань.
8. Оцінка ефективності реверсивної логістики.
9. Інструменти для управління реверсивними процесами.
10. Вплив реверсивної логістики на зменшення витрат.
11. Екологічні переваги реверсивної логістики.
12. Вплив реверсивної логістики на мінімізацію відходів.
13. Методика оцінки вигод від переробки товарів.
14. Види відходів у реверсивній логістиці.
15. Технології для переробки та утилізації товарів.
16. Використання ресурсів у реверсивній логістиці.
17. Роль інформаційних технологій у реверсивній логістиці.
18. Проблеми впровадження реверсивної логістики на підприємствах.
19. Ініціативи для покращення реверсивних процесів.
20. Важливість транспортно-експедиційних послуг у реверсивній логістиці.
21. Рішення для оптимізації зворотного потоку товарів.
22. Удосконалення інфраструктури для реверсивної логістики.
23. Тенденції розвитку реверсивної логістики.
24. Роль реверсивної логістики в управлінні запасами.
25. Вплив реверсивної логістики на управління ланцюгами постачань.
26. Логістичні моделі для зворотного потоку товарів.
27. Ризики, пов'язані з реверсивною логістикою.

28. Взаємодія з постачальниками та споживачами в реверсивній логістиці.
29. Вплив реверсивної логістики на зменшення викидів CO₂.
30. Методи збору та сортування відходів у реверсивній логістиці.
31. Визначення цілей у реверсивній логістиці.
32. Вплив нормативно-правових актів на реверсивну логістику.
33. Інновації в реверсивній логістиці.
34. Моделі управління поверненням товарів.
35. Роль реверсивної логістики в підтримці відповідальності підприємства.
36. Стратегії мінімізації впливу на навколишнє середовище.
37. Розвиток переробної інфраструктури.
38. Організація зворотного транспортування товарів.
39. Стандарти та сертифікації у реверсивній логістиці.
40. Співпраця підприємств в рамках реверсивної логістики.

Шкала оцінювання

Оцінювання результатів складання підсумкового контролю у формі заліку здійснюється у порядку, передбаченому прийнятою в університеті системою контролю знань за 100-бальною шкалою з переведенням у шкалу ECTS та лінгвістичну оцінку.

Таблиця 3

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

Критерії оцінювання результатів навчання:

60–100 балів (зараховано): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання, передбачені програмою, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; при виконанні завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.

1–59 балів (незараховано): здобувач не засвоїв більшості тем освітнього компонента, не в змозі викласти зміст більшості основних питань та не може продовжити навчання чи розпочати професійну діяльність без додаткових занять з освітнього компонента.

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна

1. Зворотна логістика 101: повний посібник із циклічного ланцюга поставок. URL: <https://logos3pl.com/uk/blog/reverse-logistics-101-the-complete-guide-to-circular-supply-chain/>.
2. Луценко І. С. Конспект лекцій з дисципліни «Логістика». К.: КПІ, 2022. 175 с.
3. Гриценко С. І. Екологістика: навчальний посібник. К.: НАУ, 2021. 260 с.

Додаткова

4. Реверсивна логістика та рециклінг: методичні рекомендації до виконання самостійної роботи / уклад.: Л. В. Савченко, В. В. Матвеев, Д. О. Бугайко. К.: НАУ, 2023. 36 с.
5. Злотнік М. Л. Управління зворотними потоками в умовах циркулярної економіки. *Економіка та суспільство*. Випуск 34. 2021. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-34-16>.

6. Логістика повернень: план з успішного виконання. URL: <https://flg.one/lohistyka-povernen-plan-z-uspishnoho-vykonannia>.
7. Офіційний сайт LOOP RETURNS. URL: <https://www.loopreturns.com>.
8. Офіційний сайт Narvar Inc. URL: <https://corp.narvar.com>.
9. Офіційний сайт Returnly Holdings. URL: <https://returnly.com>.